

Вместо да се бори за изпълнението и преизпълнението на своя план за общата продукция чрез увеличаване производителността на труда, предприятието е постигнало това преизпълнение чрез увеличаване броя на работниците. Това е голяма слабост в работата на предприятието, която е оказала решително влияние върху постигнатите резултати. Ето защо нашето внимание по-нататък трябва да се спре върху разкриването на всички онези фактори, които са способствували за неизпълнението на плана за производителността на труда.

Както е известно производителността на труда е синтетичен показател за работата на промишленото предприятие. Върху този показател оказват влияние най-различни фактори, които действуват с различна сила и направление. Като основни фактори можем да посочим използването на работното време, текучеството, състоянието и изпълнението на трудовите норми, квалификацията на работниците, използването на машините и съоръженията и пр. Нека да установим в нашия случай какво влияние са оказали тези фактори.

През отчетната година в предприятието не са отработени 1,012 човекодни поради целодневни престои, 1,456 човекодни поради самоотлъчка и 1,329 човекодни поради текущи престои. Общо поради горните причини работниците не са отработили 3,806 човекодни, или на един средносписъчен работник за годината се падат 13 човекодни. Приведените данни говорят за сериозни слабости в организацията на производството и за слаба трудова дисциплина. Като се вземе под внимание, че на един отработен човекоден се падат 138 лв. продукция (през годината са отработени 78,608 човекодни), то само поради целодневните и текущи престои и самоотлъчка от работата не е дадена продукция в размер на 525,228 лв. ($3,806 \times 138$). Ако тази продукция беше произведена, производителността на труда на един работник би нараснала от 37,500 лв., колкото е фактически, на 39,317 лв. Това означава, че планът за производителността на труда на един работник не би се изпълнил с 2,683 лв., а не с 4,500 лв., както е фактически. От казаното до тук трябва да се заключи, че една от основните причини за неизпълнението на плана за производителността на труда е лошата организация на производството, изразила се в неотработката на 2,341 човекодни, поради целодневни и текущи престои, а така също и поради слабата трудова дисциплина.

През отчетната година от предприятието са напуснали работата 24 работника, а са били приети на работа 57. Като разделим по-малкото от двете числа на средносписъчния брой на работниците за годината и полученото частно умножим на 100, ще можем да изчислим процента на те-

кучеството. Или в случая $\frac{24 \times 100}{289} = 9\%$ От този процент можем да за-

ключим, че през годината на всеки 100 души работници 9 са се сменили. Този факт трябва да се сметне за слабост на предприятието, но поради невисокия процент на текучеството, то не е оказало голямо влияние върху производителността на труда.

Изпълнението на трудовите норми от работниците в изучаваното от нас предприятие се характеризира със следните данни: